

De voorzitter van NWO,
prof.dr. P. Nijkamp
Postbus 93138
2509 AC Den Haag

Den Haag
8 januari 2004

Ons kenmerk
OWB/AI/03-53135

Uw brief van
29 oktober 2003

Onderwerp
evaluatie toponderzoekscholen

Zeer geachte prof. Nijkamp,

Bij de uitwerking van het besluit over de toewijzing van de eerste ronde toponderzoekscholen in 1998 is aangekondigd dat in het vijfde jaar, d.w.z. 2003, NWO een tussentijdse evaluatie zal uitvoeren ten behoeve van de besluitvorming over de volgende periode t/m 2008.

Op 29 oktober jl. adviseerde het Algemeen Bestuur van NWO mij over haar bevindingen m.b.t. de tussentijdse evaluatie van de zes toponderzoekscholen die een premie ontvangen in het kader van de Dieptestrategie. Hiertoe is een procedure gestart van zelfevaluatie, externe peer review en een finale toetsing door een overkoepelende internationaal samengestelde commissie. Het Algemeen Bestuur van NWO heeft de aanbevelingen van de overkoepelende commissie in zijn geheel overgenomen.

In het vervolg geef ik een reactie op een aantal aanbevelingen waar u aandacht voor vraagt.

- Het Algemeen Bestuur van NWO stelt voor om de Dieptestrategie premie voor alle zes toponderzoekscholen te continueren voor een tweede periode van vijf jaar, d.w.z. tot en met 2008. Daarnaast beveelt het Algemeen Bestuur van NWO aan dat voor een succesvolle uitvoering van de tweede fase het wenselijk is dat de afzonderlijke toponderzoekscholen de voor hen specifieke aanbevelingen serieus nemen en dat deze aanbevelingen ook een rol moeten spelen in de eindevaluatie.

Ik ondersteun deze beide aanbevelingen van harte en zal in een schrijven aan de VSNU mijn besluit t.a.v. de continuering van de Dieptestrategie premie voor de periode tot en met 2008 kenbaar maken.

- Het Algemeen Bestuur is van oordeel dat het instrument Dieptestrategie zeer goed heeft gewerkt en de internationale positie van het Nederlandse onderzoek voor de betreffende thema's heeft versterkt. Voorts is het Algemeen Bestuur van NWO van mening dat continuering van het instrument Dieptestrategie gewenst is en is zij bereid mee te werken aan de invulling van een eventueel vervolg.

Het verheugt mij te horen dat het Algemeen Bestuur van NWO positief is over het instrument. Ik deel de mening van het Algemeen Bestuur dat het instrument een blijvend karakter moet krijgen. De

evaluatie aan het eind van de tweede fase (in 2008) zal dan ook gericht moeten worden op de wijze waarop continuering gestalte kan krijgen.

- Als laatste doet het Algemeen Bestuur van NWO een tweetal aanbevelingen met betrekking tot de financiering. Het eerste voorstel betreft het aanpassen van de berekening van het bedrag voor toponderzoekscholen zodanig dat rekening wordt gehouden met de ontwikkeling van de inflatie. U wijst in dat verband ook op de gestegen kosten van promovendi. In de tweede plaats stelt u voor om de "besparingen" uit de eerste jaren in te zetten voor een afbouwregeling na tien jaar.

Vooraf merk ik op dat de bekostiging van toponderzoekscholen is gebaseerd op gezamenlijke voorstellen van NWO en VSNU (hoofdlijnen voor een diepte en breedtestrategie, maart 1997). De regeling is na bestuurlijk overleg met beide organisaties vastgelegd in het bekostigingsbesluit voor de universiteiten op grond van de WHW. De door u genoemde punten waren begrepen in het voorstel van destijds. Over uw eerste voorstel merk ik op dat de rijksbijdrage, waarvan de component toponderzoekscholen onderdeel uitmaakt, geen vaste relatie heeft met het landelijke inflatiepercentage. De omvang van de middelen voor de universiteiten worden op beleidsmatige gronden vastgesteld door het Kabinet. Naast compensaties voor loon- en prijsontwikkelingen is ook sprake van beleidsmatige kortingen en verhogingen. Gelet op de nadruk die ik in mijn wetenschapsbudget leg op excellente groepen, acht ik het juist dat de toponderzoekscholen prioriteit hebben binnen de eerste geldstroom voor onderzoek en dus niet meedelen in de beleidsmatige kortingen op de onderzoeksbijdrage. Daarom geef ik u in overweging om in overleg met de VSNU een voorstel te doen voor de bepaling van de omvang van component toponderzoekscholen en onderzoekscholen, die meer tegemoet komt aan de aanbevelingen van NWO over de inflatiecorrectie. Daarbij stel ik als randvoorwaarde dat de berekeningswijze van de rijksbijdrage transparant moet blijven.

Over uw tweede punt merk ik op dat er geen sprake was van besparingen ten gunste van 's rijks kas. In goed overleg is gekozen voor een geleidelijk opbouwpad van de toponderzoekscholen. Over de situatie na tien jaar zijn geen uitspraken gedaan. Het komt mij voorbarig voor om uit te gaan van een afbouwtraject. Ik stel voor dat de drie betrokken partijen, VSNU, NWO en OCW, ruim voor de afloop van de periode van tien jaar in overleg treden over de periode erna.

Gelet op de wijze waarop de regeling voor de toponderzoekscholen tot stand is gekomen moet een aanpassing daarvan ook gedragen worden door beide betrokken partijen. Ik stel u daarom voor in overleg te treden met de VSNU en een gezamenlijk voorstel voor te leggen.

Een afschrift van deze brief stuur ik naar de VSNU en de penvoerders van de zes toponderzoekscholen.

Ik maak van de gelegenheid gebruik om u, en de penvoerders van de toponderzoekscholen erop te wijzen dat het Kabinet kort geleden heeft besloten om aan projecten in het kader van de BSIK regeling in totaal 800 miljoen euro aan subsidie toe te kennen. Eén van de gesubsidieerde projecten is LOFAR. Ik hecht groot belang aan dit project. Voor het project wordt wel de infrastructurele investering gesubsidieerd, maar niet het onderzoek. Het Kabinet is van oordeel dat dit onderzoek past binnen de reguliere kosten van de kennisinfrastructuur. Enkele van de toponderzoekscholen kunnen hierbij een belangrijke rol

spelen. Daarom geef ik u in overweging om, in overleg met de penvoerders van de toponderzoekscholen, aan de relevante toponderzoekscholen te vragen in hun programmering voor de komende jaren een plaats in te ruimen voor onderzoek in het kader van LOFAR.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)